RAKENTAMINEN

Hake säästää. Mesiäisten karjatila säästää vuodessa hakkeella 7000 euroa öljyyn verrattuna. Sivu 11

Kustannukset minimiin. Kun Koskisen tilalle suunniteltiin nautakasvattamoa, oli selvää, että vaivalloinen puljaaminen kalliin turpeen kanssa saa jäädä. Sivu 12

Tekniikka vapauttaa. Teija Hämäläinen pääsee vihdoin iltaharrastuksiin, kun robotti hoitaa lypsyn. Sivu 10

Ilmalämpöpumppu lämmittää konekorjaamon edullisesti

Lohjalainen maatila rakensi ison konekorjaamon pari vuotta sitten. Lämmönlähteeksi valittu ilmalämpöpumppu on osoittautunut edulliseksi ratkaisuksi. Viime talven sähköt maksoivat runsaat 200 euroa.

MARKKU VUORIKARI

Lohjalaiset Markku ja Kaisa Kuutti päätyivät ilmalämpöpumppuun uudessa maatilakorjaamossa. Viime talvi oli leuto, ja sähköä kului hallin lämmittämiseen 2 100 kilowattituntia.

LOHJA (MT)
Lohjalaiset **Kaisa** ja **Markku Kuutti** päätyivät rakentamaan isohkon konekorjaamon puolittain vahingossa. Tilalle rakennettiin viljankuivuria, eikä sopivaa työtilaa oikein ollut. Kuivurityömaan välissä pihaan nousi 12 metriä leveä ja 20 metriä pitkä korjaamo ja huoltotila. Sisäkorkeutta on 4,7 metriä.

Konekorjaamo on sovitettu ympäröivään vanhaan rakennuskantaan. Korjaamon päädyssä oleva luukku on kopioitu vieressä olevasta punamullalla maalatusta aitasta. Hiidenveden rannalla sijaitsevalla mäellä on asuttu ainakin 500 vuotta.

Korjaamo tehtiin ostotavarasta mutta pääosin omin voimin. Lattian valussa ja katon eristämisessä oli ammattilaisia apuna ja ilmalämpöpumput ostettiin valmiiksi asennettuina.

Lopputulos tyydyttää pariskuntaa. Jos jotain haluaisin muuttaa, niin rakennuksen sivuun tekisin toisen sisäänkäynnin, Markku Kuutti miettii.

Kulutus paperille

Ilmalämpöpumppua harkittiin alusta saakka varsinkin, kun maahantuojan edustaja asuu aivan naapurissa. Päätös varmistui, kun pelkät lattialämmityksen putket ja jakotukki olisivat maksaneet lähes saman kuin yksi valmiiksi asennettu ilmalämpöpumppu.

Kuutti seuraa ilmalämpöpumpun kulutusta ja kirjaa kulutuksen ylös kuukausittain. Maanantaina oli asteen verran pakkasta ja tuulta vain nimeksi. Kulutusmittari näytti 530:tä wattia.

Rakennuksen pitkällä sivulla on kaksi Panasonicin ilmalämpöpumppua, jotka on räätälöity Suomen oloihin.

Hallissa on 10 astetta lämmintä, jolloin kosteus ei kiusaa. Laitteen asetuksissa on myös 8 astetta normaalien huonelämpötilojen lisäksi, mutta sitä ei ole käytetty. Jäähdyttääkin voisi, mutta tilaa ei ole kertaakaan viilennetty.

Laitteessa on puhdistettava imusuodatin, joka pitää koputella puhtaaksi tarpeen mukaan, ehkä kuukauden välein. Muuta huoltoa ei sitten olekaan, Markku Kuutti sanoo.

Kuuttien käytössä olevat ilmalämpöpumput ovat erikoismalleja ja tarkoitettu varastoihin ja korjaamoihin.

Ilmalämpöpumpun suodatinverkot pitää koputella puhtaaksi silloin tällöin, näyttää Markku Kuutti Lohjalta.

Uusi korjaamo sovitettiin vanhaan rakennuskantaan. Samalla mäellä Hiidenveden rantamaisemissa on asuttu ainakin 500 vuotta.

Testipumppuja

Kuuteilla oli viime talvena käytössä testipumppu, joka oli kytketty netin välityksellä tehtaalle Malesiaan. Malesialaiset kävivät pari kertaa katsomassa laitetta ja tekemässä pieniä muutoksia. Nyt samainen laite on myynnissä Suomessa.

Kuuttien tila sijaitsee mäellä. Vieressä on järvi, joten ilma on tuulista ja kosteaa.

Kumpikin asettaa lisävaatimuksia pumpuille ja erityisesti jäänpoistolle.

Kahden talven jälkeen näyttää siltä, että halli pysyy lämpimänä yhdelläkin ilmalämpöpumpulla. Toinen on ollut melko toimettomana, kun yhdelläkin on pärjännyt parinkymmenen asteen pakkasiin. Sitä kylmemmällä on käytetty apuna öljylämmitintä, Kuutit kertovat. Viime talvi oli leuto ja öljyä kului kymmenkunta litraa.

Ilmalämpöpumppu kierrättää ja puhaltaa ilmaa, jolloin lämpötila on pysynyt tasaisena koko hallissa. Kolmella seinällä on tavallinen lämpömittari eikä lämpötiloissa ole eroja, vaikka ilmalämpöpumppu on lähellä toista hallin päätyä.

Oma työ säästi

Kuutit rakensivat korjaamon suurelta osin omana työnä, mikä säästi kuluissa. Hinnaksi tuli melko tarkasti 45 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Rakennuksen eristämiseen kiinnitettiin huomiota. Sokkeli tehtiin lämpöharkoista. Seinissä on 15 senttiä villaa ja katolla 30 senttiä puhallusvillaa. Myös kolminkertaiset lämpölasit pitävät lämmityskuluja kurissa.

Rakennuksen päädyssä on 4,2 metriä korkea ja 4,5 metriä leveä nosto-ovi, jotta myös puimuri mahtuu vaivatta sisään. Sivuovi on puolestaan sen verran korkea, että sisään sopii traktorilla.

Ulkovuori on tehty leveästä vaakalaudasta, joka ostettiin pohjamaalattuna. Maalausurakka on edessä ensi kesänä, Kaisa Kuutti myhäilee.

VEIKKO NIITTYMAA

Investointituet 2015–2020

Lähde: MTK	Tukitaso, % AB	Tukitaso, % C	Muutos, % AB	Muutos, % C
Kotieläintuotanto				
Lypsy- ja nautakarja	50	45	0	5
Lammas ja vuohet	50	45	0	5
Sika	40	40	10	10
Hevoset	40	40	–10	0
Lihasiipikarja	30	30	0	0
Mehiläiset	25	25	–5	–5
Turkistuotanto	10	10	0	0
Kasvituotanto				
Kasvihuoneet	45	40	–5	–5
Kuivaamot	35	35	0	10
Salaojitus	30	30	–10	–10
Yhteiskoneet	10	10	–5	–5
Muut				
Tuote-/tarvikevarasto	40	40	0	0
Konevarasto	20	20	5	5
Myyntikunnostus	30	30	0	0
Maatilan energiantuotanto	35	35	0	0

Investointitukien haku alkaa toukokuussa

Uuden maaseutuohjelman mukaisten maatalouden investointitukien haku yritetään saada nopeasti auki.

Sukupolvenvaihdokseen myönnettävän nuoren viljelijän aloitustuen haku saataneen auki heti maaliskuun alkupuolella ja investointitukia päästään hakemaan toukokuussa, arvioi erityisasiantuntija **Aulis Kuusela** Maaseutuvirastosta.

Kuuselan mukaan kiire liittyy sukupolvenvaihdoksiin ja jatkajien aloitustukeen. Vuonna 2013 myönnettyjä luopumistukipäätöksiä raukeaa alkuvuonna. Kiirehtimisellä yritetään huolehtia siitä, että väliinputoajia tulisi mahdollisimman vähän.

Rakennetukilain muutokset vahvistettiin joulun alla. Yksityiskohtaiset määräykset annetaan valtioneuvoston perus- ja kohdentamisasetuksissa, jotka lähtevät lyhyelle lausuntokierrokselle lähipäivinä.

Investointien tukitasot pysyvät karkeasti ennallaan. Pieniä viilauksia on ylös- ja alaspäin. Nuorille investointituet maksetaan korotettuna kuten tähänkin saakka.

Yrittäjätulon alaraja nousee 17 000 eurosta 25 000 euroon, jonka pitää täyttyä viimeistään viidentenä vuonna tuen myöntämisestä.

Korotus lienee hankalin pienehköille viljatiloille. Yrittäjätulon uusi alaraja tarkoittaa sitä, että pelkkää rehuviljaa tuottavalla maatilalla pitää olla peltoa vähintään 50–70 hehtaaria, jotta tukea voi edes hakea.

Liiketoimintasuunnitelmaa ei tarvita salaojituksissa, mehiläistaloudessa, sadonkorjuukoneiden hankinnassa yhteiskäyttöön sekä työympäristöä, tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia tai ympäristön tilaa edistävissä investoinneissa.

Muutokset pieniä

Maatilojen investointitukien haku muuttuu periaatteessa jatkuvaksi, mutta käytännössä vanhojen hakuaikojen tapainen malli säilyy. Tukipäätöksiä tehdään neljästi vuodessa, ensimmäisen kerran elokuussa.

> Hakemusten pitää täyttää tietyt peruskriteerit, jotta niitä voidaan edes käsitellä.

Hakemusten pitää täyttää tietyt peruskriteerit, jotta niitä voidaan edes käsitellä. Samantapainen järjestely on ollut käytössä jo nyt, mutta se ei ole ollut yhtä sitova.

Hakemukset pisteytetään ja laitetaan paremmuusjärjestykseen. Rahaa ei välttämättä riitä kaikkiin hankkeisiin. Hakija ei voi etukäteen tietää, saako hanke tukea, vaikka hakuehdot täyttyvät.

Pisteyttäminen on tarkasti säädeltyä.

Investoinneissa valintaperusteita on kuusi: Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen (25 prosenttia), vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen kilpailukykyyn (20), vaikutus ympäristöön (20), vaikutus tuotanto-olosuhteisiin (15), vaikutus ohjelman muiden tavoitteiden toteutumiseen, esimerkiksi onko kyseessä yhteishanke (10) sekä elinkeinon merkitys kokonaistulonmuodostuksen kannalta ja tuettavan hankkeen vaikutus (10).

Ympäristön tilaa parantavissa investoinneissa painotetaan ympäristöä ja investoinnin vaikutusta tuotanto-oloihin.

Töitä ei saa aloittaa ennen kuin hakija on saanut elykeskukselta myönteisen investointitukipäätöksen.

Tukea voidaan myöntää entiseen tapaan avustuksena, korkotukilainan korkotukena ja valtiontakauksena tai niiden yhdistelmänä.

Oheisen taulukon kokonaistuen lukuihin kannattaa suhtautua varauksin. Ne voivat vielä muuttua, Kuusela sanoo.

VEIKKO NIITTYMAA

Ilmalämpöpumppujen markkinat tasaantuvat

Ilmalämpöpumput käyvät edelleen hurjasti kaupaksi, vaikka kysyntä on tasaantunut. Viime vuonna myytiin 67 000 lämpöpumppua, 10 prosenttia edellisvuotista enemmän. Huippuvuonna 2008 kaupaksi meni peräti 80 000 laitteistoa.

Suomen ilmalämpöpumppuyhdistyksen, Sulpun, tuoreen tilaston mukaan kysyntä painottui ilmasta ilmaan lämpöä siirtäviin pumppuihin, joita myytiin peräti 53 000 viime vuonna.

Kuuma kesä kasvatti kysyntää, sillä lämpöpumppu soveltuu myös viilentämiseen.

Rakentamisen jyrkkä lasku hillitsi maalämpö- ja poistoilmapumppujen kysyntää ja menekki notkahti runsaat 10 prosenttia, 11 000 pumppuun.

Sulpu arvioi, että kuutisentuhatta öljylämmittäjää vaihtoi maalämpöön tai ilmasta veteen lämpöä siirtäviin ratkaisuihin viime vuonna.

Käyttöön otetut lämpöpumput 2000–2014

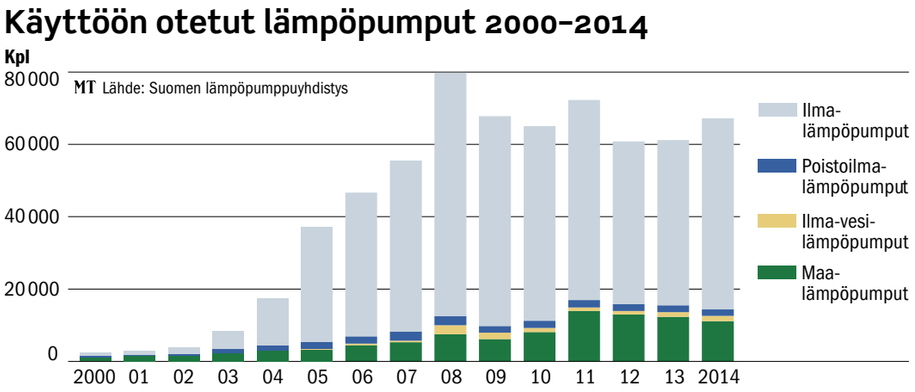

Talouden taantuma on näkynyt lämpöpumppumarkkinoilla jo tovin. Lämpöpumppuihin laitetut euromäärät supistuivat kolmatta vuotta peräkkäin.

Huippuvuonna 2011 ilmalämpöpumppuihin investointiin yli 400 miljoonaa euroa, kun viime vuonna jäätiin alle 350 miljoonan euron.

Sulpun laskelmien mukaan käytössä on 670 000 lämpöpumppua, joiden tuottamaksi lämpömääräksi yhdistys laskee 5 terawattituntia.

Sillä lämmittäisi Tampereen ja Turun ja hiukan jäisi ylikin. Helsingissä kaukolämpöä kuluu keskimäärin 7 terawattituntia vuodessa.

Rajat eivät lämpöpumppuvän mukaan ole vielä vastassa ja markkinoita riittää.

Sulpun teettämän selvityksen mukaan seuraavien 16 vuoden aikana lämpöpumppuihin saatetaan investoida 12 miljardia euroa. Se edellyttää kysynnän kaksinkertaistumista nykyisestä.

VEIKKO NIITTYMAA